

प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्शेर ज.ब.रा.ज्यूको नेपाली सेनाका सकल दर्जालाई सन्देश

(मिति २०६९ भाद्र २५ गते)

रथीवृन्द, अधिकृत, पदिक, बिल्लादार तथा प्रिय जवानहरू !

१. राष्ट्र र जनताको रक्षा, सम्मान एवं सर्वोपरी हितप्रति प्रतिबद्ध; वीरताको पहिचान बोकेको; यस गरिमामय नेपाली सेनाको प्रधान सेनापतिमा नियुक्त भई गहन जिम्मेवारी सम्हाल्न लागेको यस घडीमा, तपाईं सकलदर्जालाई सम्बोधन गर्न पाउँदा मलाई खुशी लागेको छ ।

२. सर्वप्रथम म, स्थापनाकालदेखि नै आफ्नो जिम्मेवारी निर्वाह गर्ने क्रममा वीरगति प्राप्त गर्ने, अमर सपुतहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्न चाहन्छु । त्यस्तैगरी, कर्तव्य पालनाको क्रममा घाइते भई, उपचार गराइरहेका सबैको सिध्न स्वास्थ्य लाभको पनि कामना गर्दछु र वीरगति प्राप्त गर्ने सैनिकहरूका आश्रित परिवारजन तथा घाइते सैनिकहरूलाई नेपाली सेनाको तर्फबाट आवश्यक सहयोग सदैव रहने विश्वास दिलाउन चाहन्छु ।

३. नेपाली सेनाको महारथी तथा मुलुकको प्रधान सेनापतिमा पदोन्नति एवं नियुक्ति भएकोमा, म राष्ट्रप्रमुख तथा नेपाल सरकारप्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । यस्तै, सेवाको दौरान र व्यक्तिगत रूपमा सदैव महत्वपूर्ण सुझाव तथा सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण अग्रजहरू लगायत, सकलदर्जामा समेत आभार प्रकट गर्न चाहन्छु ।

४. यस अवसरमा, तपाईंहरू सबैलाई, नेपाली सेनाको सिपाही हुन योग्य तुल्याउन आमा, बुबा र सुख दुःखका हरेक क्षणमा हौसला सहित, कर्तव्यमा संलग्न रहन निरन्तर प्रोत्साहन दिनु हुने परिवारजनको योगदानलाई समेत कदर गर्न चाहन्छु ।

५. नेपाली सेना नेपालको स्वतन्त्रता, भौगोलिक अखण्डता र राष्ट्रिय एकताको पहरेदार तथा प्रतिक हो । नेपाली सेनाका सकल सिपाहीहरू, नेपाली सेनाको आधार र यस मुलुकका जिम्मेवार एवं देशभक्त नागरिकहरू हुन् । सबै नेपालीहरूको साझा शक्ति एवं सम्पत्तिको रूपमा रहेको नेपाली सेनाले मुलुकको सामाजिक सद्भावलाई कायम राख्दै राष्ट्रिय एकताको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने कार्यमा अराजनैतिक चरित्र र व्यवसायिकता प्रदर्शन गर्दै आएको छ र कालान्तरसम्म पनि यो रही रहने छ ।

६. आज, हाम्रो देश राजनैतिक, सामाजिक, आर्थिक परिवर्तनको संक्रमणकालीन परिस्थितिमा उभिएको छ । यस्तो अवस्थामा पनि नेपाली सेना संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालमा शान्ति स्थायित्व कायम राख्न सक्ने र नयाँ नेपालको परिकल्पनालाई सहयोग पुर्याउन सक्ने एक सशक्त संस्थाको रूपमा स्थापित छ । नेपाली जनताको शान्त, समुन्नत र अखण्ड देशको आकांक्षालाई कदर गर्दै द्वन्द्व पश्चात नेपालमा जारी शान्ति प्रकृत्यालाई टुंगोमा पुर्याउन नेपाली सेनाले सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने एक महत्वपूर्ण जिम्मेवारी हाम्रो सामु खडा छ ।

७. त्यस्तै गरी नेपाली सेनाको आन्तरिक संगठनभित्र पनि केही अवसरहरू र चुनौतीहरू रहेका छन् जस्तै: नेपाली सेनालाई आधुनिकीकरण गर्नु, अधिकृत, पदिक तथा अन्यदर्जाको उचित ढंगले वृत्ति विकास गरी उच्च मनोबल कायम राख्नु, पेशागत दक्षता बढाउँदै, अराजनैतिक चरित्र कायम राख्नु, आवश्यक सैनिक सामग्रीहरूको व्यवस्थापन तथा आत्मनिर्भरता बढाउनु प्रमुख रहेका छन् ।

८. तीव्र गतिमा भइरहेको भूमण्डलीकरण तथा विविध मानवीय उपलब्धिहरूको कारण विगतमा सीमित इलाकालाई प्रभावित गर्ने खालका घटनाहरू पनि हाल क्षेत्रीय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्थिरतामा खतरा पैदा गर्न सक्ने किसिमका हुन पुगेका छन् । राष्ट्रहरूबीचको परस्पर निर्भरता बढ्दै गएको छ । राज्य शक्तिहरू संकुचित र गैर राज्य शक्तिहरू बढी प्रभावकारी हुँदै गइरहेका छन् । जनसंख्या वृद्धि, ऊर्जा तथा खाद्यान्न संकट, महामारी, मानव निर्मित तथा प्राकृतिक प्रकोप, अतिवाद, हातहतियारको अवैध ओसारपसार, प्रविधिहरूको विस्तार एवं आतंकवाद लगायतका विविध पक्षहरूले राज्यहरूको संचालन प्रक्रिया प्रभावित हुन पुगेको छ । यसरी सुरक्षा क्षेत्र थप चुनौतीपूर्ण एवं जटिल बन्दै गएको छ ।

९. यस किसिमको अन्तर्राष्ट्रिय परिदृश्यमा राष्ट्रिय सुरक्षाको र द्वन्द्वको परिभाषा र चुनौतीहरू परम्परागत सैनिक परिभाषाभन्दा भिन्न हुँदै गएका छन् । परिणामस्वरूप द्वन्द्वको परिभाषा र दायरा विस्तारित हुनुको साथै मानवीय सुरक्षा प्रमुख चुनौतीको विषय बन्न पुगेको छ ।

१०. उल्लेखित राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय चुनौतीहरूलाई प्रभावकारी तवरले सामना गर्न र नेपाली सेनालाई समयानुकूल परिवर्तन गरी चुस्त बनाउँदै लैजानु पर्छ भन्ने कुरामा कसैको दुईमत हुँदैन भन्ने ठान्दछु । त्यसको लागि सकलदर्जाले उच्च अनुशासन, कुशल नेतृत्व, बफादार, चरित्रवान् हुन आवश्यक छ । समष्टिगत रूपमा संगठनात्मक लक्ष्य हासिल गर्न मुख्यरूपले स्वस्थ तथा अनुकूल कमाण्ड वातावरण, भ्रष्टाचारमुक्त संगठन तथा समावेशी एवं अराजनैतिक चरित्रको संगठन हुनु नितान्त जरूरी हुन्छ ।

११. यस पृष्ठभूमिमा म प्रधान सेनापतिको हैसियतले, नेपाली सेनाले आगामी दिनहरूमा अख्तियार गर्नुपर्ने Vision Statement र लक्ष्यहरू संक्षेपमा तपाईंहरू समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

“नेपाली सेनाले नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ का राष्ट्रिय प्रतिरक्षा, विकास तथा बहुदलीय लोकतान्त्रिक पद्धति लगायतका सम्पूर्ण प्रावधानहरूलाई अक्षरशः अनुसरण तथा मद्दत गर्दै जस्तोसुकै बाह्य एवं आन्तरिक सुरक्षा चुनौतीहरूलाई सामना गरी राष्ट्रलाई सुरक्षित राख्ने छ । यसका लागि एक उत्कृष्ट, अराजनैतिक, अनुशासित, आत्मनिर्भर तथा अनुकूल फौजको रूपमा आफूलाई सदा व्यवस्थित र विकसित गर्दै लैजाने छ । नेपाली सेनामा विद्यमान बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुसांस्कृतिक पहिचानलाई समावेशीकरणको माध्यमबाट निरन्तरता दिदै लगिने छ । सकलदर्जाको मनोबललाई उच्च

राख्दै, समान अवसरको सृजना गरी, पारदर्शिता एवं योग्यताक्रमको सिद्धान्त अवलम्बन गरेर सबैको आवश्यकता, चाहना र भावना समेटिने बृहत कल्याणकारी छाताको विकास गरिने छ । “हामी नेपाली, हाम्रो नेपाल” भन्ने भावनालाई आत्मसात गर्दै जनतासँग हातेमालो गरेर राष्ट्र निर्माणको महायज्ञमा संलग्न रही, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा आर्जित प्रतिष्ठालाई अभिवृद्धि गर्दै निर्दिष्ट लक्ष्य हासिल गर्न नेपाली सेना सदा सक्रिय रहने छ ।”

रथीवृन्द, अधिकृत, पदिक, बिल्लादार तथा प्रिय जवानहरू !

१२. उल्लेखित परिकल्पना (Vision) अन्तरगतका लक्ष्यहरूलाई मुख्यतः ६ भागमा विभाजन गरिएको छ । यी लक्ष्यहरू हासिल गर्न नेपाली सेनाले अल्पकालीन, मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन योजनाहरू बनाई कार्यान्वयन गर्नेछ । उक्त लक्ष्यहरू निम्नानुसार रहेको छ ।

लक्ष्य १

१३. सांगठनिक सुदृढीकरण तथा आधुनिकीकरण. परम्परागत बनावटको नेपाली सेनाले द्वन्द्वकालीन अवस्थादेखि आफ्नो स्वरूपमा केही सामान्य हेरफेर गरी कार्य संचालन गर्दै आइरहेको छ । हालको परिवर्तित परिस्थितिमा नेपाली सेनालाई व्यवस्थित तथा आधुनिक बनाउन जरूरी देखिएकोले त्यस दिशातर्फ बढ्नको लागि लचिलो (Flexible), प्रतिक्रियाशील (Responsive) र अनुकूल (Adaptive) संगठनात्मक सुदृढीकरण प्रकृयाको थालनी गरिनेछ । यसका लागि निम्नानुसारको कार्यहरू गरिने छन् ।

(क) विद्यमान राष्ट्रिय सुरक्षा नीति तथा सिद्धान्तहरूलाई समय सापेक्ष पुनरावलोकन गर्दै आवश्यक डकिट्रनहरूको तर्जुमा गरी लागू गरिने ।

(ख) प्रचलित संवैधानिक र कानूनी प्रावधानहरू तथा स्थापित मापदण्डको परिधिभित्र रही पूर्व लडाकुहरूको समायोजन कार्य पुरा गरेर द्वन्द्वको अवशेष सदाको लागि अन्त्य गरी आम नेपाली जनताको भावनाको कदर गर्दै यस तर्फ आवश्यक कदम चालिने ।

(ग) समावेशिताको नीति अवलम्बन गर्दै सबै क्षेत्र र जाति जनजातिको नेपाली सेनामा समान अवसर र उपयुक्त वातावरण सुनिश्चित गरिने छ । यसको लागि नेपाल सरकारबाट पारित भएको नीति अनुरूप तत्काल उपयुक्त कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी आवश्यक बजेट माग गरी कार्य सम्पादनको थालनी गरिने ।

(घ) नेपाली सेनाको विद्यमान सांगठनिक स्वरूप तथा संरचनालाई अल्पकालीन रूपमा पुनर्ढाँचा (Redesign-Short Term) गरी सेनाको तत्कालीन क्षमता तथा असरदारिता अभिवृद्धि गरिने छ भने दीर्घकालीन रूपमा पुनर्संरचना (Restructure-Long Term) गरी Mobility, Fire Power तथा Operational Reserve क्षमताको अभिवृद्धि गरिने छ ।

(ड) प्रकृति संरक्षण र विकास निर्माण कार्यमा हालको संलग्नतालाई निरन्तरता दिई अझ प्रभावकारी बनाउँदै सैनिक नागरिक सम्बन्ध सुदृढीकरण गर्न योजनाहरू बनाईलागू गरिने ।

(च) समग्र सेनाको इन्टेलिजेन्स क्षमता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक जनशक्ति र प्रविधिको व्यवस्था गरी इन्टेलिजेन्सलाई छुट्टै Specialised Corps को रूपमा विकास गर्ने ।

(छ) तालिम पद्धतिमा सुधार गरी संख्यात्मक भन्दा गुणात्मक तालिमलाई जोड दिने । सैनिक शिक्षालयलाई College of Combat र एकीकृत सैनिक तालिम केन्द्रलाई All Arms Battle School को रूपमा विकास गर्ने । साथै राष्ट्रिय प्रतिरक्षा विश्वविद्यालय (National Defence University) को स्थापना प्रकृया थालनी गरिने ।

(ज) सैनिक नागरिक सम्बन्धलाई प्रगाढ बनाउन, मुलुकभर संचालन गरिने जनहितका कार्यक्रमहरूको मापदण्ड सहितको योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिने ।

(झ) महिला सैनिकहरूको विशेष आवश्यकताहरूलाई ध्यान दिई महिला मैत्री काम गर्ने वातावरण (Working Environment) र उपयुक्त संरचना तयार गरिने ।

(ञ) नेपाली सेनामा हाल महसुस गरिएको अर्को कमजोरी सामूहिक भावनाको अभाव र युनिटप्रतिको आस्थामा कमी पनि हो । हरेक तहमा सामूहिक भावनाको विकास गर्न Regimental System को प्रभावकारी एवं व्यवहारिक प्रक्रिया लागू गर्ने तर्फ आवश्यक कदम चालिने छ । यस क्रममा मित्रराष्ट्रहरू, खासगरी भारत र बेलायतका सैनिक संगठनमा प्रचलित Regimental System को अध्ययन गरी हाम्रो लागि सुहाउँदो तरिका अपनाइने ।

(ट) मुलुकको सैनिक क्षमता बढाउन यथोचित श्रोत साधन र पर्याप्त समय सहितको योजना आवश्यक पर्दछ । यो आवश्यकता पुरा गर्न नेपाली सेनाको बजेट सीमा (Ceiling) तय गर्दा यथार्थ खर्च वा राष्ट्रिय बजेटको निश्चित प्रतिशतको आधारमा उपलब्ध गराउन प्रयासरत रहने नीति अपनाइने ।

लक्ष्य २

१४. प्रभावकारी र असरदार प्रशासनिक र बन्दोबस्ती प्रणालीको स्थापना र विकास. युद्ध र शान्ति दुवै अवस्थालाई प्रभावकारी हुने किसिमको प्रशासनिक (Administrative) तथा बन्दोबस्ती (Logistics) प्रणालीको व्यवस्था गरिने छ । यो लक्ष्य पुरा गर्न निम्न बमोजिम कार्यहरू संचालन गरिने छ ।

(क) विद्यमान परिवहन क्षमतामा वृद्धि गर्ने । एक पटकमा कम्तीमा दुई गुल्मलाई उठाउन सक्ने हवाई क्षमता र जमिनी परिवहन क्षमता अभिवृद्धि गर्न प्राथमिकता दिइने ।

(ख) नेपाली सेनाको विद्यमान प्रशासनिक तथा बन्दोबस्ती सम्बन्धी नीति नियम तथा प्रथाहरूलाई समयानुकूल परिमार्जन गर्दै व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउँदै लैजाने ।

(ग) भर्ना छनौट प्रकृत्यामा देखिएका कमी कमजोरीहरूलाई हटाउन कार्यदल गठन गरी निष्पक्ष, पारदर्शी र विश्वासिलो प्रकृत्या अवलम्बन गरी सम्पूर्ण व्यवस्थालाई संस्थागत गरिने ।

(घ) सैनिक व्यक्तिहरूको दर्जा तथा नियुक्ति अनुसार सेवा, सुविधा तथा बासस्थानको स्केल निर्धारण एवं सकल दर्जाको जीवनस्तर वृद्धि गर्नु हालको आवश्यकता भएको हुँदा तत्काल योजना बनाई क्रमिक रूपमा कार्यान्वयन गर्दै लैजाने ।

(ङ) द्रुत गतिमा भइरहेको प्रविधिको विकास र विस्तारलाई सदुपयोग गरी सञ्चार तथा अन्य क्षेत्रहरूमा अद्यावधिक (Updated) गरिने ।

लक्ष्य ३

१५. गतिशील, समयसापेक्ष एवं अनुकूल सैनिक बल र सकलदर्जाको वृत्ति विकास. संस्थाको सक्षमता र प्रभावकारिताको लागि पेशेवार, आत्म-अभिप्रेरित Self Motivated एवं अनुशासित सिपाही र नैतिक चरित्र भएका गुणवान् एवं योग्य अधिकृतहरूको आवश्यकता पर्दछ । तसर्थ, अधिकृत तथा जवानहरूमा यी गुणहरूको विकास गरी समयानुसार कार्य गर्न सक्ने सक्षम सैनिक बल तयार गर्न जोड दिइने छ । यसको लागि निम्न कार्यहरू अवलम्बन गरिने छ ।

(क) पेशेवार वृत्ति विकासको विद्यमान प्रकृत्यालाई पुनरावलोकन गरी दक्षतामा आधारित योग्यताक्रम (Meritocracy) अनुसारको वृत्ति विकास योजना तत्काल लागू गरिने ।

(ख) नेपाली सेनामा कमाण्डर र जवानबीच एक आपसमा विश्वास एवं भरोसा (Mutual Trust and Confidence) को कमी देखिएको छ । यो कमी वास्तवमै कमजोर नेतृत्व (Weak Leadership) को कारणबाट उत्पन्न हुने सर्वविदितै छ । तसर्थ, यसलाई हटाउन तत्काल आवश्यक अनुसन्धान गरी उचित उपायहरू अवलम्बन गरिने छ । अन्य राष्ट्रहरूका व्यवसायिक सेनाहरू सरह हरेक कमाण्डरको मूल्याङ्कन तीन तह (वरिष्ठ, समकक्षी र मातहत) बाट गर्ने व्यवस्था तर्जुमा गरी लागू गरिने ।

(ग) नेतृत्व तहले अधिकार प्रत्यायोजन गर्दै तल्लो तहका अधिकृतहरू (उ.से./सह-से./सेनानी) लाई बढी उत्तरदायी बनाउने र मध्यम तहका अधिकृतहरू (प्र.से./म.से.) को नेतृत्व तथा पेशागत क्षमता अभिवृद्धि गरिने ।

(घ) संस्थाको हितका लागि क्षमतावान्, जोश जाँगर भएका इमान्दार व्यक्तिहरूको विकास हुने वातावरण सृजना गरिनेछ । हरेक तहका कमाण्डर र जवानहरूले पुर्‍याएको योगदानको निष्पक्ष एवं क्षमताको आधारमा मूल्याङ्कन गरिने ।

(ङ) दण्ड र सजायको नीतिलाई आवश्यकता अनुसार अवलम्बन गर्दै चाकरी, चाप्लुसी, भनसुन र गैर जिम्मेवारीपन जस्ता प्रवृत्तिलाई पूर्णतः निरुत्साहित गर्दै व्यक्तिगत क्षमताको आधारमा कार्य मूल्याङ्कन गरिने ।

(च) नेपाली सेनाको प्रतिष्ठित छविमा आँच आउने कुनैपनि प्रकारको भ्रष्टाचारलाई नेपाली सेनाले कदापि सहन गर्नेछैन । नेपाल सरकारको भ्रष्टाचार विरुद्धको शुन्य सहनशीलताको नीति (Zero Tolerance Policy) लाई कडाइको साथ अवलम्बन गरिने छ भने माथिदेखि तल्लो निकायसम्म पारदर्शीताका प्रावधानहरू लागू गरिने ।

(छ) संस्थाभिन्नै समाधान हुनसक्ने गुणासाहरूको लागि पनि बाहिरी प्रभावको विकल्प खोज्नु संस्थाप्रतिको अनादर र विश्वासघात हो । Institutional Autonomy को सिद्धान्त अनुसार संस्थाभिन्नको गुणासाहरूलाई संस्थाभिन्नै सुन्ने वातावरण बनाई चेन अफ कमाण्डलाई असरदार बनाइने छ । नेपाली सेना पूर्णतः न्यायिक पद्धतिमा चल्नेछ, सबैले आफ्नै संस्थाबाट न्याय पाउने व्यवस्थाको लागि आवश्यक पूर्वाधार तथा नीति नियम बनाइने ।

(ज) सेना, सामूहिक रूपमा बढी प्रभावकारी रहन्छ भन्ने यथार्थलाई मनन गरी, आगामी दिनहरूमा, युनिट र सबयुनिटहरूको एकढिक्कापन (Cohesiveness) मा अभिवृद्धि गर्ने लक्ष्य राखी तालिमहरू संचालन हुने छन् । पहिला, पत्ति र से.मु. तहमा एकढिक्कापनको विकास गराउने हेतुले, त्यसपछि तल्लो तहबाटै नेतृत्व विकास गराउने उद्देश्यले तालिमहरू संचालन गरिने छ । प्रभावकारी ढंगको जुनियर तथा सिनियर नेतृत्व विकास सम्बन्धी तालिम प्याकेजहरू संचालन गरिने ।

लक्ष्य ४

१६. शान्ति सेनामा सहभागिता प्रकृया र अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धमा सुधार. मुलुकको परराष्ट्र नीतिलाई टेवा पुऱ्याउने ढंगले संयुक्त राष्ट्रसंघीय शान्ति मिसनहरूमा सहभागिताको क्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । कन्टिन्जेन्टहरूको आत्मनिर्भरता सम्बन्धी प्रचलित नीति अनुरूप, अझ बढी संख्यामा सहभागिताको संभावना खोजी गर्दै, सैनिक कल्याणकारी कोषमा निर्भर रहेको हालको बन्दोबस्ती व्यवस्थालाई सुधार गरी, नेपाल सरकारबाट श्रोत साधन उपलब्ध गराउने प्रयासलाई निरन्तरता दिइने ।

१७. अन्तर्राष्ट्रिय मिशनमा सहभागी हुन छनौट प्रकृयालाई बढी निष्पक्ष र पारदर्शी बनाई समान अवसर प्रदानको लागि ठोस कदम चालिने छ । त्यस्तैगरी, शान्ति सेनासँग सम्बन्धित तालिमलाई अझ बढी सुदृढीकरण गर्दै लगिने ।

१८. मित्रराष्ट्रहरूका सैन्य संगठनहरूसँगको सुसम्बन्धलाई नेपाल सरकारले अपनाएको नीति अनुरूप सैनिक कुटनीति (Military Diplomacy) को माध्यमले सुदृढ तुल्याइने छ । यसका लागि निम्न कार्यहरू प्राथमिकताका साथ अधि बढाइने छ ।

(क) स्वदेश तथा विदेशस्थित सैनिक सहचारी र सम्पर्क अधिकृतहरूलाई समुचित परिचालन गर्दै द्विपक्षीय तथा बहुपक्षीय सम्बन्ध बढाउने ।

(ख) विपद् व्यवस्थापन नेपालको लागि प्रमुख चुनौती रहेको छ । यसको लागि नेपाली सेनाको क्षमता अभिवृद्धि गर्न क्षेत्रीय सैन्य शक्तिहरू लगायत अन्य सरोकारवालाहरूसँग सम्पर्क र समन्वयको माध्यमबाट सहयोगको अभिवृद्धि गरिने ।

लक्ष्य ५

१९. सैनिक सामग्रीहरूको उत्पादन क्षमतामा विकास र घरेलु उद्योगहरूको सामानलाई प्रोत्साहन. नेपाली सेनाभित्र सैनिक सामग्री उत्पादन गर्ने आत्मनिर्भरता बढाउनका लागि यससँग सम्बन्धित उद्योगहरूको क्षमता विस्तार गर्दै लगिने छ । यस्तै स्वदेशी उत्पादनहरूको प्रयोग गर्ने र स्वदेशी (Indigenous) उद्योगहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ । यससँग सम्बन्धित निम्न कार्यहरूलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गरिने छ ।

(क) सुन्दरीजल आर्सनल, बहुउद्देश्यीय प्लाष्टिक उद्योग, स्वयम्भू बारूदखाना तथा इमल्सन प्लान्टको क्षमता अभिवृद्धि गरी स्मल आर्म्स एम्पुनिशन, ८१ मि.मि. र आर्टिलरी सेल एवं विष्फोटक पदार्थको राष्ट्रिय आवश्यकता क्रमिक रूपमा पूर्ति गर्दै लैजाने ।

(ख) बहु व्यवसाय लघु उद्योगको क्षमता विस्तार र गुणस्तरीय सामानको उत्पादनमा जोड दिई आत्मनिर्भरता तर्फ अग्रसर हुने ।

(ग) सैनिक आवश्यकताका सामग्रीहरूको आपूर्ति गर्दा गुणस्तर कायम राख्दै स्वदेशी उत्पादनलाई प्राथमिकता दिने ।

लक्ष्य ६

२०. कल्याणकारी नीतिहरूको पुनरावलोकन तथा जीवनस्तरमा सुधार. विद्यमान कल्याणकारी योजना तथा नीतिहरूको समग्रमा पुनरावलोकन गरी सबैलाई समेट्न सक्ने, आर्थिकरूपमा सम्भाव्य एवं दिगो कल्याणकारी कार्यक्रमको योजना तयार गरिनेछ । कल्याणकारी गतिविधिलाई विकेंद्रीत गरी देशको कुनाकाप्चासम्म पुर्‍याइने छ । यसक्रममा भूतपूर्व सैनिकहरूको भूमिका र महत्वको सम्भाव्यतालाई समेत अध्ययन गरिने छ ।

२१. देश र जनताको सेवामा आफूलाई समर्पित गर्ने सिपाहीको आधारभूत मानवीय आवश्यकता पुरा हुनै पर्दछ । नेपाली सेनाका सकल दर्जाहरूको जीवनस्तर उकास्ने उद्देश्यका साथ, उपलब्ध हुनु पर्ने आधारभूत सुविधाहरूको मापदण्ड निर्धारण गरी, त्यसलाई क्रमशः पुरा गर्दै लैजान तत्काल आवश्यक कदम चालिनेछ । यसका साथै निम्न कार्यहरूलाई प्राथमिकताका आधारमा संचालन गरिने छ ।

(क) सैनिक कल्याणकारी कार्यमा नेपाल सरकारको समेत दायित्वबोध गराउन आवश्यक प्रयासलाई निरन्तरता दिने ।

(ख) भूतपूर्व सैनिक र तिनका परिवारहरूको कल्याणकारी नीति तयार गर्न र त्यसलाई प्रभावकारी रूपमा लागू गर्न कल्याणकारी योजना निर्देशनालय मातहत जंगी फाउण्डेशन/सर्भिस बोर्ड जस्तो बेग्लै अंग स्थापना गर्ने ।

(ग) सकलदर्जालाई अवकाश पश्चातको जीवनमा आत्मनिर्भर हुन सघाउने उद्देश्यले सीपमूलक तथा रोजगारीमूलक तालिमहरू संचालन गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यान्वयन गरिने ।

२२. **शिक्षा.** सैनिक विद्यालय तथा महाविद्यालयहरूको शिक्षाको स्तरमा गुणात्मक वृद्धि गर्ने । सैनिक आवासीय महाविद्यालय, भक्तपुरको विद्यमान अवस्थालाई बढाई विज्ञान र व्यवस्थापन समूहमा स्नातक तहसम्म पुर्याइने ।

२३. **स्वास्थ्य.** अहिलेको स्वास्थ्य सेवामा रहेका कमी कमजोरीलाई विश्लेषण गरी गुणात्मक सेवा प्रदान गर्नको लागि पहल गरिने छ । अधिकांश भू.पू.सैनिकहरूलाई सुविधा पुर्याउन छुट्टै VeteransHospital संचालन गरिने ।

२४. उल्लेखित सबै लक्ष्यहरू हासिल गर्न नेपाल सरकार समक्ष पेश भइसकेको १० वर्षे गुरू योजनालाई पुनरावलोकन गरी सरकारको स्वीकृति लिई, वैधानिक ढंगले लागू गरिने छ ।

२५. मेरो कार्यकाल, विकट तथा दुर्गम स्थानहरूमा तैनाथ फौजहरूसँग प्रत्यक्ष भेटघाट तथा कुराकानीबाट सुरू हुनेछ । यस क्रममा उठाइएका समस्याहरूलाई समाधान गर्न उनीहरूबाट प्राप्त सल्लाह, सुझावलाई मनन गरी अविलम्ब आवश्यक कारवाही अगाडि बढाइने छ ।

रथीवृन्द, अधिकृत, पदिक, बिल्लादार तथा प्रिय जवानहरू !

२६. तपाईंहरू जस्तो कर्तव्यनिष्ठ, सक्षम र देशभक्त सैनिकहरूको प्रधान सेनापति भई जिम्मेवारी बहन गर्ने सुअवसर पाएकोमा मलाई गर्वको महसुस भएको छ । देश र जनताको रक्षा र नेपाली सेनाको भलाइ जस्ता साभा लक्ष्यहरू पुरा गर्न तपाईंहरूको आगामी दिनहरूमा निरन्तर सहयोग रहि रहने छ भन्ने पूर्ण विश्वास लिएको छु । म प्रति तपाईंहरूले दर्शाएको विश्वासलाई अति गम्भीरताका साथ मनन गर्दै, आफूलाई प्राप्त जिम्मेवारी पालना गर्ने क्रममा “नेपाल, नेपाली जनता र नेपाली सेना” को सर्वोपरी हित नै मेरो एक मात्र लक्ष्य रहनेछ भन्दै मेरो मन्तव्य यही टुंग्याउछु ।

धन्यवाद !

जय नेपाली सेना ।